

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 222/2021-51

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Mgr. Alenou Mikudovou, advokátkou, Orlická 2698/16, Poprad, proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 7 C 88/2018-141 zo 17. februára 2020 a rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 7 Co 124/2020-249 z 25. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. marca 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 C 88/2018-141 zo 17. februára 2020 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 Co 124/2020-249 z 25. novembra 2020. Navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté rozsudky, vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, priznal jej finančné zadostučinenie v sume 20 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresným súdom je pod sp. zn. 7 C 88/2018 vedené konanie o náhradu škody v sume 300 000 eur spôsobenej nesprávnym úradným postupom, a to na základe žaloby sťažovateľky, ktorá bola okresnému súdu doručená 8. novembra 2018 proti Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“).

3. Okresný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania proti sťažovateľke v celom rozsahu.

4. Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 7 C 88/2018-141 zo 17. februára 2020 a druhým výrokom priznal žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

II

Argumentácia sťažovateľky

5. Proti napadnutým rozsudkom podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, ktorej dôvody rozdelila do niekoľkých argumentačných celkov:

a) okresný súd, ako aj krajský súd odmietli preskúmať správnosť a zákonnosť procesného postupu a následných rozhodnutí, resp. oznámení orgánov činných v trestnom konaní, z dôvodu, že by išlo o neprípustný zásah do ich činnosti, a to napriek tomu, že ona o žiadny zásah nežiadala, len si uplatnila nárok na náhradu škody z dôvodu nezákonného úradného postupu, vo vzťahu ku ktorému očakávala od všeobecných súdov predbežné posúdenie,

b) všeobecné súdy v rámci zmätočného konania odmietli posúdiť jej nárok na náhradu škody v dôsledku aplikácie neexistujúcich noriem, keď nešpecifikovali, ktorá právna norma prikazuje súdu prihliadať pri posudzovaní jej nároku výhradne na výsledky prešetrenia postupu vyšetrovateľa prokurátorom, a tak z dôvodu chýbajúcej právomoci odmietli posúdiť zákonnosť úradného postupu orgánov činných v trestnom konaní a súčasne na druhej strane jej nárok preskúmali a rozhodli rozsudkom,

c) na základe uvedeného jej všeobecné súdy svojvoľne odmietli poskytnúť právnu ochranu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie práv sťažovateľky označených v bode 1 tohto uznesenia napadnutým rozsudkom okresného súdu, ktorým bola zamietnutá jej žaloba, ako aj napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorým bol rozsudok okresného súdu potvrdený.

III.1. K namietanému porušeniu práva vlastniť majetok, práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozsudkom okresného súdu č. k. 7 C 88/2018-141 zo 17. februára 2020

7. Vo vzťahu k namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky napadnutým rozsudkom okresného súdu ústavný súd konštatuje, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity.

8. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Z tohto princípu vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy

pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (III. ÚS 152/03, I. ÚS 269/06, IV. ÚS 115/07, II. ÚS 585/2018, II. ÚS 273/2019).

9. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu mohla sťažovateľka podať podľa § 355 ods. 1 a nasl. Civilného sporového poriadku odvolanie (čo aj využila), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd v odvolacom konaní. Právomoc krajského súdu, ktorý o odvolaní sťažovateľky rozhodol rozsudkom č. k. 7 Co 124/2020-249 z 25. novembra 2020, v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu rozhodovať o tomto rozsudku, keďže odvolanie v tomto prípade predstavuje účinný opravný prostriedok ochrany práv sťažovateľky.

10. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu práva vlastníť majetok, práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozsudkom krajského súdu č. k. 7 Co 124/2020-249 z 25. novembra 2020

11. Pokiaľ ide o napadnutý rozsudok krajského súdu, ústavný súd vo vzťahu k nemu v prvom rade konštatuje, že sťažovateľka sa v ústavnej sťažnosti osobitne nevyjadrila k vyčerpaniu opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako jednej z procesných podmienok konania pred ústavným súdom.

12. Ústavný súd následne na okresnom súde vlastným šetrením zistil, že sťažovateľka doručila 9. marca 2021 okresnému súdu mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu, o ktorom dosiaľ nebolo zo strany Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozhodnuté, keďže dovolanie sťažovateľky a súdny spis ešte neboli okresným súdom najvyššiemu súdu na účel rozhodnutia o podanom dovolaní ešte ani postúpené.

13. Aj na tomto mieste je potrebné poukázať na zmysel a účel princípu subsidiarity vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorý spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiárnej právomoci ústavného súdu vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, ako aj legislatívnej konštrukcie § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

14. Ústavný súd stabilne zastáva názor, že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní (podobne I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09, III. ÚS 124/2017, I. ÚS 566/2020). Vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov,

totiž neznamená samotné podanie opravného prostriedku oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05, IV. ÚS 180/2010).

15. Prihliadajúc na tieto judikatúrne závery, ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť mu bola predložená predčasne, keďže existuje iný orgán verejnej moci (najvyšší súd) oprávnený poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľky. Za situácie, keď vo veci zároveň prebieha dovolacie konanie, by preskúmaním ústavnej sťažnosti zo strany ústavného súdu došlo k vzniku ústavne neakceptovateľného stavu, keď by v zásade o rovnakej veci rozhodovali paralelne viaceré orgány súdneho typu – najvyšší súd a ústavný súd (m. m. II. ÚS 1/08, II. ÚS 393/2014, III. ÚS 632/2014, IV. ÚS 146/08, IV. ÚS 420/2011). Takýto stav by mohol viesť k rozdielnym rozhodnutiam v rovnakej veci, čo by malo negatívne (a len obťažne odstrániteľné) dôsledky na právnu istotu, ktorá tvorí integrálnu súčasť princípov právneho štátu (III. ÚS 35/2019, III. ÚS 480/2017).

16. Vzhľadom na uvedené sa ústavný súd podanou ústavnou sťažnosťou v tejto časti meritórne nezaoberal, keďže dospel k záveru o jej neprípustnosti, a preto ju v zmysle zásady *ratio temporis* odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. mája 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu